

BR.0004.6.2025

GMINNY OŚRODEK
POMOCY SPOŁECZNEJ
38-114 NIEBYLEC
woj. podkarpackie
GOPS.032.58.2025

Niebylec, 12-03-2025

RPU/4014/2025
Data: 2025-03-12

P. E. Bxonka

Pan

Eryk Trojanowski
Wójt Gminy Niebylec
38-114 Niebylec 170

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Niebylcu przekazuje w załączeniu sprawozdanie, które do 31 marca 2025 r. należy przekazać Radzie Gminy:

1. Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej za rok 2024 oraz potrzeby w zakresie wspierania rodziny na 2025 rok.

Z up. Wójta
DYREKTOR
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Niebylcu

mgr Alicja Dopa

Otrzymują:

1. Adresat
2. a/a

**Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej za rok 2024.
oraz potrzeby w zakresie wspierania rodziny na rok 2025.**

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS) realizuje zadania Gminy wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej poprzez realizację zadań własnych Gminy w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, w tym opracowanie i realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Niebylec na lata 2022-2024 zwanego dalej „Programem”.

Organizacja wspierania rodziny przeżywającej problemy opiekuńczo – wychowawcze:

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Do 31 marca każdego roku Wójt Gminy składa Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań (art.179 ust. 1 Ustawy).

Do zadań własnych gminy z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej (art. 176 Ustawy) należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3 - letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) (uchylona)
 - b) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) zwrot kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust.2 ponoszonych przez rodziny wspierające (zgodnie z art. 30 i 31 Ustawy),
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej opiekuńczo - terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3,
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, zamieszkałego na terenie gminy.

Realizacja

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Niebylec na lata 2022-2024 r. został przyjęty Uchwałą Rady Gminy Niebylec Nr XXXIV/250/2021 z dnia 29 grudnia 2021 r. Uchwała weszła w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.

Głównym celem „Programu” jest poprawa sytuacji społecznej rodzin, które są zagrożone wykluczeniem społecznym poprzez zapewnienie im odpowiednich warunków poprawy jakości życia. Wspieranie rodzin opiera się w głównej mierze na działalności profilaktycznej, ochronnej, informacyjnej, a także na stworzeniu możliwości samodzielnego zmierzania się ze swoimi problemami.

Na podstawie art. 10 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i Uchwały Nr XXVI/157/2013 Rady Gminy Niebylec z dnia 1 marca 2013 roku w sprawie upoważnienia kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Niebylcu do podejmowania działań w zakresie pieczy zastępczej, praca z rodziną zgodnie z powołaną wyżej ustawą jest realizowana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Niebylcu.

Formy realizacji

Pracownicy socjalni w celu rozpoznania i analizy problemów występujących w rodzinie z problemami opiekuńczo-wychowawczymi na bieżąco utrzymują kontakty z dyrektorami szkół oraz wychowawcami, nauczycielami, pedagogami, psychologiem, kuratorami, wychowawcami dzieci, dyrektorami szkół, policją, gminną komisją rozwiązywania problemów alkoholowych, poradnią psychologiczno - pedagogiczną.

- W celu zapobiegania dysfunkcyjności rodziny pracownicy współpracują z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punktem Konsultacyjnym Pomocy Rodzinie, Zespołem Interdyscyplinarnym, z kuratorami sądowymi, policją, ze szkołą w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych.
- W celu zabezpieczenia pomocy w integracji rodziny i przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny, GOPS Niebylec zabezpiecza podstawowe potrzeby bytowe dziecka i rodziny poprzez:
 - objęcie dożywianiem wszystkich wymagających dzieci: uczniów szkół podstawowych, przedszkoli w formie gorącego posiłku (na terenie placówek oświatowych).
 - udzielanie pomocy w formie produktów spożywczych, uzyskanych od Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2021-2027 najbardziej potrzebującym, na rzecz mieszkańców Gminy Niebylec, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.
 - zapewnienie pomocy finansowej i w naturze rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji, dostosowanej do indywidualnych potrzeb przewidzianych w ustawie o pomocy społecznej.
 - realizacja świadczeń rodzinnych w ramach ustawy o świadczeniach rodzinnych i pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
 - realizacja świadczeń wychowawczych i rodzicielskich, świadczenia „Dobry Start” zgodnie z ustawami,
 - udzielanie pomocy w formie stypendiów socjalnych i motywacyjnych dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych.

- pomoc w formie pracy socjalnej.
1. Udzielanie specjalistycznego wsparcia pedagogicznego, psychologicznego i prawnego w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego poprzez:
 - Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej mają zapewnione wsparcie ze strony asystenta rodziny i pracowników socjalnych w postaci szeroko rozumianej pracy socjalnej, konsultacji, porad oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa prawnego, pedagogicznego i psychologicznego. Rodzice mogą wziąć udział w zajęciach rozwijających umiejętności i kompetencje wychowawcze tzw. „Warsztaty dla dobrych rodziców”, organizowanych przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Strzyżowie.
 - W siedzibie GOPS udzielane są (co poniedziałek) bezpłatne porady prawne szczególnie w zakresie prawa rodzinnego, a w uzasadnionych przypadkach także możliwość wsparcia ze strony prawnika zatrudnionego na potrzeby Ośrodka. Ponadto 2 razy w miesiącu przyjmuje psycholog (w ramach Punktu Konsultacyjnego Pomocy Rodzinie) i według potrzeb kierowani są do niej podopieczni.
 - Pracownicy GOPS informują rodziny o możliwości skorzystania z usług Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Strzyżowie, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Strzyżowie oraz Ośrodka Pomocy dla Ofiar Pokrzywdzonych Przestępstwem w Strzyżowie, gdzie świadczona jest bezpłatna pomoc prawna, psychologiczna i materialna dla osób pokrzywdzonych przemocą. Rodziny mające problem z nadużywaniem alkoholu mogą korzystać z terapii leczenia uzależnień w Rzeszowie, Krośnie, a także w Strzyżowie.
 - W przypadku mediacji, GOPS informuje rodzinę o możliwości skorzystania z usług mediatora wpisanego na listę mediatorów prowadzonej przez Sąd Okręgowy w Rzeszowie, a także mediatorów przy Wyższej Szkole Inżynierskiej – Ekonomicznej w Rzeszowie.
 2. W 2024 roku Gmina Niebylec nie posiadała **placówki wsparcia dziennego**, o jakiej mówi art. 24 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do której może być skierowane dziecko decyzją sądu, celem objęcia wsparciem dziecka i jego rodziny.
 3. Art. 191 ust. 9 pkt 1-3 ustawy określają wydatki gminy w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej albo w domu dziecka, 10%, 30% i 50% odpowiednio w pierwszym, drugim i trzecim roku i latach następnych. Z terenu Gminy w roku 2024 nie zostało zabezpieczone żadne nowe dziecko w pieczy zastępczej.

Koszt z tytułu 2 umieszczonych wcześniej dzieci w roku ubiegłym wyniósł **30 432,99 zł** (50% średnich miesięcznych wydatków poniesionych na utrzymanie dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej). Aktualnie w pieczy zastępczej przebywa 2 dzieci z terenu Gminy Niebylec. W ramach rządowego programu wspierania rodziny „Asystent rodziny w 2024 r.”

otrzymaliśmy dotację z Funduszu Pracy w wysokości **14 534,16 zł**, ze środków budżetu oraz dotacji celowej Gminy Niebylec wykorzystano **42 240,47 zł**.

4. Współpraca z rodzinami w Gminie Niebylec jest poprzedzona diagnozą problemów społecznych, która prowadzona jest przez pracowników GOPS na bieżąco. Gromadzone są dane dotyczące sytuacji rodzinnej, zawodowej, zdrowotnej mieszkańców gminy, którzy korzystają ze wsparcia. Współpracując z innymi podmiotami z terenu gminy, działającymi w systemie pomocy społecznej pozyskiwane są dane na temat rodzin. W celu wzmocnienia roli i funkcji rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych niezbędne jest utrzymanie zatrudnienia asystenta rodziny w wymiarze 1/2 etatu.

Asystentura rodziny polega na zindywidualizowanej pracy w rodzinie, z rodziną, dla rodziny (na jej rzecz), przy dominowaniu pracy z rodziną. W myśl założeń ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej opieka zastępcza powinna stanowić istotny element systemu pomocy dziecku i rodzinie na poziomie lokalnym. Celem pracy asystenta rodziny jest niedopuszczenie do oddzielenia dziecka od rodziny lub umożliwienie powrotu dziecka umieszczonego w systemie pieczy zastępczej.

W **2024 r.** na terenie Gminy Niebylec ze wsparcia asystenta rodziny korzystało **8 rodzin**, z czego **7 – powyżej roku**. W obecnej chwili asystent współpracuje z **7 rodzinami**. W **3 rodzinach** przyznany był **kurator sądowy**, z którym asystent współpracował. **Współpracę** z asystentem **zakończyła 1 rodzina** z powodu osiągnięcia celów. Do pracy z asystentem rodziny **przez sąd zostały zobowiązane 2 rodziny**.

Najczęstszym powodem przyznania asystenta rodzinie są: **niewydolność wychowawcza** (7 rodzin), **niezaradność życiowa** przejawiająca się brakiem umiejętności w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego (7 rodzin), **bezrobocie** (6 rodziny), długotrwała choroba (2 rodziny), **alkoholizm** (1 rodzina). Problemy te często współistnieją ze sobą w poszczególnych rodzinach. Praca z rodzinami odbywa się na podstawie sporządzonego wspólnie z rodziną Planu Pracy, w której zawarte są do realizacji zarówno cele instytucjonalne jak i cele, nad których realizacją rodzina jest sama gotowa pracować przy wsparciu asystenta rodziny. **W rodzinach asystenckich w 2024 r. wychowywało się 20 dzieci**. Asystent rodziny dokonuje okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej, niż co pół roku i na bieżąco przekazuje ją Dyrektorowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Niebylcu. Asystent także wysyła sprawozdania do Sądu Rodzinnego w Strzyżowie z pracy z rodzinami, przydzielonymi przez Sąd.

Asystent rodziny uczestniczy w kursach i szkoleniach podnoszących kwalifikacje zawodowe. W 2024 roku obejmowały one:

1. Szkolenie: „Metodyka i dokumentowanie pracy asystenta rodziny”.
2. Szkolenie: „Zagrożenie umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej – praca z rodziną, granice działań asystenta rodziny i pracownika socjalnego”.
3. Szkolenie w zakresie bezpieczeństwa danych osobowych/RODO.
4. Szkolenie: „Więzi, jako czynnik chroniący rozwój dziecka”.
5. Szkolenie: „Przemoc szkolna – widzę, czuję, reaguję”.

6. Szkolenie: „Sprzeciw się molestowaniu w miejscach publicznych”.
7. Szkolenie: „Trening umiejętności społecznych w zakresie specjalistycznych usług opiekuńczych”.

W oparciu o art. 29 ust 1 i 2, art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej GOPS informuje (m.in. poprzez ogłoszenie na stronie internetowej Gminy Niebylec i w budynku GOPS), że poszukuje rodzin wspierających. O powyższych potrzebach informowani są również radni, sołtysi wsi i osoby uczestniczące w sesjach Rady Gminy Niebylec. Rodzina wspierająca przy współpracy asystenta rodziny pomaga rodzinie przeżywającej trudności w: opiece i wychowaniu dziecka; prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych. Zadaniem rodziny wspierającej nie jest wyręczanie, lecz aktywna pomoc w przezwyciężaniu trudnych sytuacji w rodzinach.

Asystent rodziny wraz z pracownikami socjalnymi prowadzi monitoring sytuacji dzieci w rodzinach objętych pomocą. Pracownicy socjalni będąc w terenie zwracają uwagę na sytuację rodzin z dziećmi, a szczególnie rodzin niepełnych. W chwili pojawienia się sytuacji trudnej podejmują kroki celem udzielenia wsparcia. Jednocześnie pracownicy socjalni prowadzą szeroko rozumianą pracę socjalną. Celem osiągnięcia lepszych rezultatów istnieje potrzeba dalszego zaangażowania wszystkich podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny na terenie gminy Niebylec. Zintegrowane działania mogą być gwarancją wypracowania jednolitego systemu wspierania rodzin, co w efekcie doprowadzi do sytuacji, gdzie rodziny będą funkcjonować na lepszym poziomie, z pełniejszym wykorzystaniem zasobów własnych.

W Niebylcu, w dniu 1 marca 2024 r. został utworzony żłobek samorządowy, który zapewnia opiekę dzieciom w wieku do trzech lat. Istnieje potrzeba utworzenia innych placówek wsparcia dziennego, w tym świetlic socjoterapeutycznych, które zapewniłyby dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań, zwłaszcza dzieciom z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Podsumowując powyższe, należy stwierdzić, iż niezbędnym działaniem profilaktycznym jest zapewnienie rodzinom możliwości korzystania z pomocy asystenta rodziny. Jeśli gmina nie będzie ich podejmować, kryzys w rodzinach będzie się powiększał, a w sytuacji, gdy dzieci trafią do systemu pieczy zastępczej, gmina będzie ponosić koszty ich utrzymania, które co roku będą wzrastać, o określone w ustawie wartości procentowe.

Ł up. Wójta
DYREKTOR
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Niebylcu
mgr Alicja Dopart

